

บทที่ 6

การสอนข่าวและเหตุการณ์

ความหมาย ความสำคัญ และจุดมุ่งหมายของการสอนข่าวและเหตุการณ์

พจนานุกรมเว็บสเตอร์ (Webster. 1963: 1524) ได้ให้ความหมายของ “ข่าว” ว่า หมายถึง เรื่องราวใหม่ ๆ เรื่องราวที่ยังไม่เคยทราบกันมาก่อน เป็นการรายงานเหตุการณ์ลักษณะรวม ๆ

ส่วนคำว่า “เหตุการณ์” หมายถึง สิ่งที่มาถึง โดยเฉพาะที่มีความสำคัญ ผลอันบังเกิดขึ้น

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน ได้ให้ความหมายของ “ข่าว” ไว้ว่า หมายถึง คำบอกเล่าเรื่องราวปกติ มักเป็นเรื่องเกิดใหม่หรือเป็นที่สนใจ “เหตุการณ์” หมายถึง เรื่องที่เกิดขึ้น

โดยสรุปแล้ว “ข่าว” หมายถึง เรื่องราวใหม่ ๆ ที่เป็นที่น่าสนใจ เป็นส่วนที่เกี่ยวข้องกับชีวิตและวัตถุ ส่วน “เหตุการณ์” นั้น หมายถึง เรื่องที่เกิดขึ้น ที่มีความสำคัญและเป็นผลของเรื่องราว นั้น ๆ ข่าวและเหตุการณ์มีความหมายคล้ายคลึงกัน

การสอนข่าวและเหตุการณ์จะช่วยให้ผู้เรียนเห็นความสำคัญของการแสวงหาความรู้ใหม่ ให้รู้จักนำความรู้จากข่าวไปใช้ให้เป็นประโยชน์ และทำให้เป็นคนทันต่อเหตุการณ์ ช่วยพัฒนาทางการเรียนรู้ให้รู้จักแยกแยะ ตัดสินใจในสิ่งที่เกิดขึ้นรอบตัวผู้เรียน และรู้จักตัดสินใจว่าจะอะไรเป็นความจริง ช่วยปลูกฝังการรู้จักใช้ความคิด วิเคราะห์ วิวิจารณ์ การสอนข่าวและเหตุการณ์จึงมีจุดมุ่งหมายที่สำคัญสรุปได้ดังนี้

1. ให้นักเรียนมีความรู้ความสามารถและทักษะในการอ่านข่าว
2. ให้สามารถแยกแยะข่าวได้ว่า ข่าวชนิดใดเป็นข่าวที่สำคัญ และข่าวชนิดใดไม่สำคัญ

3. สามารถวิเคราะห์ความรู้ที่ได้จากข่าว และแยกได้ว่าข่าวใดให้ข้อเท็จจริง และข่าวใดที่ไม่เป็นความจริง

4. สามารถสรุปผลจากการอ่านข่าวได้ มีความรู้เกี่ยวกับการเสนอข่าว

บทบาทของครูในการสอนข่าวและเหตุการณ์

อัมพร อินโท (2533: บทคัดย่อ) ได้ทำวิจัยเรื่อง การใช้หนังสือพิมพ์และวารสารในการเรียนการสอนสังคมศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษาเขตกรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า

1. ครูสังคมศึกษามีวิธีการใช้หนังสือพิมพ์และวารสารในการเรียนการสอนสังคมศึกษาดังต่อไปนี้ ใช้เนื้อหาหรือแนวคิดจากหนังสือพิมพ์และวารสารในการนำเข้าสู่บทเรียน นำข่าวหรือเหตุการณ์ต่าง ๆ จากหนังสือพิมพ์และวารสารมายกตัวอย่างประกอบ ให้นักเรียนรวบรวมข่าวและบทความจากหนังสือพิมพ์และวารสารทำเป็นสมุดภาพ หรือจัดบอร์ดหรือป้ายนิเทศ ให้นักเรียนใช้หนังสือพิมพ์และวารสารเป็นข้อมูลในการทำรายงาน และนำภาพจากหนังสือพิมพ์มาประกอบการสอน โดยใช้หนังสือพิมพ์ไทยรัฐ หนังสือพิมพ์ Bangkok Post ฐานเศรษฐกิจ วารสารสยามรัฐสัปดาห์วิจารณ์ วารสารประวัติศาสตร์ วารสารประชากรศึกษา อนุสาร อ.ส.ท.

2. ครูสังคมศึกษาส่วนใหญ่ใช้หนังสือพิมพ์และวารสารในการนำข่าวหรือเหตุการณ์ต่าง ๆ มายกตัวอย่างประกอบการเรียนการสอนในระดับมากที่สุด และใช้บทบาทวิธีการจากหนังสือพิมพ์ให้นักเรียนวิเคราะห์ในระดับน้อยที่สุด

การสอนข่าวและเหตุการณ์ให้ได้ผลดีนั้น ครูจะต้องมีบทบาทที่สำคัญ คือ

1. ครูต้องเป็นผู้สนใจในข่าวและเหตุการณ์ เพื่อให้เป็นคนมีความรอบรู้

2. ครูควรหาความรู้จากวารสาร หนังสือพิมพ์ และพร้อมที่จะเข้าไปมีส่วนร่วมเกี่ยวกับการเรียนข่าวของนักเรียนอย่างจริงจัง ครูต้องหาความรู้ในหัวข้อข่าวจากวิทยุ โทรทัศน์ หนังสือพิมพ์ และวารสาร เพื่อสามารถนำไปเพิ่มเติมความรู้เรื่องข่าวให้แก่นักเรียนและปรับวิธีการสอนให้ทันสมัยอยู่เสมอ

3. ครูจะต้องวางตัวเป็นกลางต่อการสอนข่าวและเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น ไม่ควรชักจูงนักเรียนให้มือคติด่อข่าวและเหตุการณ์นั้น ๆ

4. ถ้ามีการอภิปรายข่าวและเหตุการณ์ ควรเปิดโอกาสให้นักเรียนได้อภิปรายอย่างเต็มที่

5. การศึกษาข่าวและเหตุการณ์ควรจะได้ส่งเสริมการเรียนรู้เกี่ยวกับหน้าที่พลเมือง ความปลอดภัยของสังคม ศีลธรรมและขนบธรรมเนียมประเพณีและวัฒนธรรม .

6. เมื่อเรียนเรื่องข่าวและเหตุการณ์ที่เกี่ยวกับเชื้อชาติ ศาสนา และวัฒนธรรมอย่าได้ถือเป็นเรื่องสนุกขบขัน

ขั้นตอนและการจัดกิจกรรมในการสอนข่าวและเหตุการณ์

ขั้นตอนที่สำคัญในการสอนข่าวและเหตุการณ์มี 5 ขั้นตอน คือ

1. การหาข่าว แหล่งข่าวที่นักเรียนสามารถหาข่าวมาได้นั้นมีอยู่มากมายเช่น วิทยุ โทรทัศน์ หนังสือพิมพ์ นิตยสาร วารสารต่าง ๆ แต่ในชนบทที่ขาดแคลนสื่อมวลชนเหล่านี้ ครูควรเน้นให้นักเรียนรู้จักการหาข่าวในหมู่บ้าน ข่าวโรงเรียน หรือสอบถามจากผู้อื่น หรือเป็นประสบการณ์ของนักเรียนเองมาเล่าให้เพื่อนในชั้นฟัง

2. การกรองข่าวหรือการเลือกข่าว ก่อนที่จะมีการรายงานข่าวประจำวัน สมาชิกในกลุ่มจะต้องหารือกันเพื่อคัดเลือกข่าวที่เหมาะสมที่สุด ดีที่สุด ออกไปรายงานให้สมาชิกทั้งหมด ฟัง ในขณะที่กลุ่มกำลังประชุมเพื่อกรองข่าวนั้น ครูต้องเป็นที่ปรึกษาอย่างใกล้ชิด การกรองข่าวเป็นกิจกรรมที่ต้องการฝึกให้นักเรียนมีวิจารณญาณในการเลือกข่าว รู้จักคิดอย่างมีเหตุผล

3. การรายงานข่าว ตัวแทนที่ได้รับการคัดเลือกจากกลุ่มเป็นผู้รายงานข่าวให้เพื่อน ฟัง โดยใช้เวลาไม่นาน ควรฝึกให้นักเรียนสรุปย่อข่าว และให้นักเรียนพูดปากเปล่า ครูควรเน้นให้นักเรียนทราบวิธีการเตรียมตัวว่าควรเตรียมอะไรและอย่างไร ควรจัดให้มีการประเมินผลภายหลังการฟังรายงานข่าวนั้น ๆ ด้วย เช่น

- ให้ประเมินผู้รายงานว่าพูดได้ชัดเจนหรือไม่
- ผู้รายงานได้เตรียมตัวมาอย่างดีหรือไม่
- ผู้รายงานได้ใช้ภาษาพูดของตนเองหรือไม่
- ผู้รายงานมีภาพ แผนภูมิ ประกอบการรายงานหรือไม่
- ผู้รายงานมีวิธีทำให้การรายงานข่าวน่าสนใจหรือไม่
- มีการถามคำถามภายหลังการรายงานข่าวหรือไม่

นอกจากนี้ควรมีการประเมินผู้ฟังด้วย ว่าฟังอย่างตั้งใจ ไม่ขัดจังหวะผู้พูด และถามคำถามภายหลังที่ผู้รายงานจบการรายงานนั้นแล้ว

ปัญหาจากการรายงานข่าวซึ่งมักจะพบเสมอ และเป็นสิ่งที่ครูควรแก้ไข คือ

- นักเรียนมักจะอ่านข่าวแทนที่จะทำความเข้าใจข่าว แล้วนำมาพูดให้เพื่อนฟัง
- ขณะรายงานข่าว นักเรียนมักจะไม่ใช้สื่อประกอบการเสนอข่าว
- ขาดการยกตัวอย่างประกอบ เพื่อช่วยขยายความเข้าใจ
- ขาดการหาข้อมูลจากหลายแหล่ง จึงทำให้ได้ข้อมูลจากข่าวไม่สมบูรณ์
- ใช้วิธีลอกจากหนังสือมารายงานให้ฟัง

4. การวิเคราะห์ข่าว หลังจากผู้รายงานข่าวได้รายงานจบลง เป็นช่วงที่เปิดโอกาสให้เพื่อนนักเรียนแต่ละกลุ่มได้ฝึกวิเคราะห์ข่าว โดยฝึกลักษณะง่าย ๆ ดังนี้

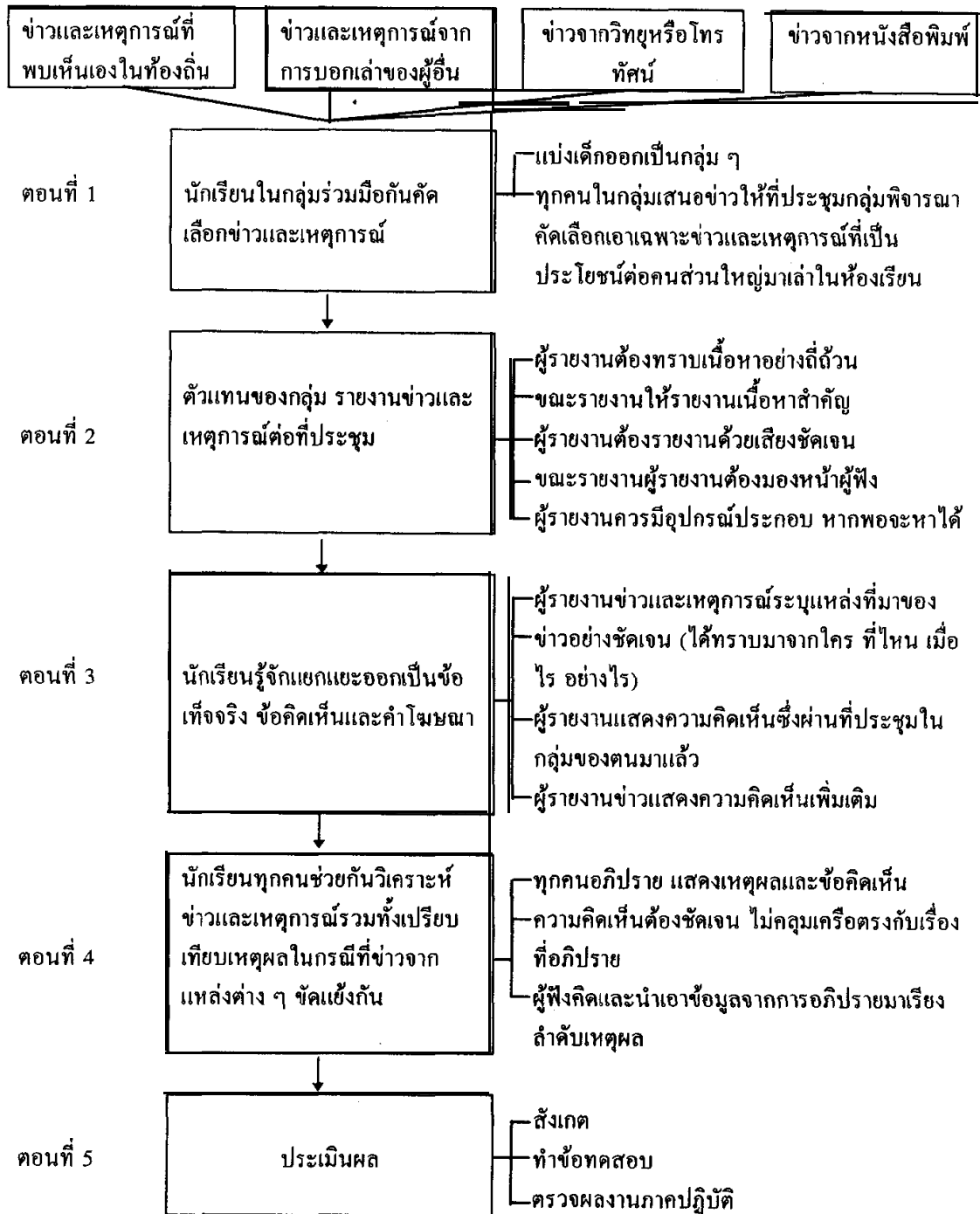
- ข่าวนั้น ๆ เป็นอย่างไร
- มีคุณค่าต่อนักเรียนและสังคมอย่างไร
- เราจะหลีกเลี่ยงไม่ให้เหตุการณ์อย่างนั้นเกิดขึ้นกับเราอย่างไร (หากข่าวนั้นเป็นเรื่องไม่ดี)

การวิเคราะห์ข่าวของนักเรียนจะวิเคราะห์สั้นๆตามความรู้สึกและพื้นฐานและประสบการณ์เดิมของนักเรียนเท่านั้น เมื่อครูสังเกตพบว่านักเรียนสามารถวิเคราะห์ได้ ก็ควรปล่อยให้ นักเรียนฝึกวิเคราะห์เอง

5. การสรุปข่าว ข่าวทุกข่าวที่นำมารายงานต้องมีการสรุปทุกครั้ง ครูควรอภิปรายเรื่องการสรุปข่าว จะช่วยให้ นักเรียนเห็นว่าข่าวนั้นมีความเกี่ยวข้องกับชีวิตจริงอย่างไร มีประโยชน์หรือเป็นภัยต่อตนเองหรือมีวิธีการหลีกเลี่ยงอย่างไร

นอกจากนี้ พัชรินทร์ พัฒนาศักดิ์ (2528) ได้เสนอแนะการจัดขั้นตอนการสอนข่าว และเหตุการณ์ดังแผนภูมิต่อไปนี้

กระบวนการเรียนการสอนข่าวและเหตุการณ์
 นักเรียนจะได้ข่าวและเหตุการณ์จากแหล่งต่าง ๆ คือ

ส่วนการจัดกิจกรรมในการสอนข่าวและเหตุการณ์ประจำวัน ครูสามารถทำได้ดังนี้

1. แสดงตัวอย่างจากคนและเหตุการณ์จากข่าวในชีวิตประจำวัน
2. ให้นักเรียนเปรียบเทียบและแสดงความคิดเห็นจากข่าว
3. ฝึกฝนเลือกศึกษาข่าวที่สำคัญ
4. ให้นักเรียนรู้จักหาข้อเท็จจริงจากข่าว และโยงเนื้อหาจากข่าวมาสู่บทเรียน
5. ให้นักเรียนมารายงานข่าวหน้าชั้น
6. ฝึกทักษะการอภิปรายภาพและเหตุการณ์ที่สำคัญจากข่าว
7. ให้นักเรียนทำสมุดรวบรวมข่าวและภาพตามหัวข้อเรื่องจากบทเรียน
8. ให้นักเรียนจัดนิทรรศการโดยใช้ภาพและข่าวจากหนังสือพิมพ์
9. ให้นักเรียนฝึกฝนการย่อข่าว และเขียนข่าวที่ตนสนใจด้วยสำนวนของตนเอง
10. ให้นักเรียนฝึกหัดทำกราฟหรือแจ๊งสถิติอย่างง่าย ๆ จากข่าวและเหตุการณ์ประจำวัน เช่น สถิติอุบัติเหตุบนถนน กราฟแสดงอุณหภูมิประจำวัน เป็นต้น
11. ให้นักเรียนรู้จักการอ่านข่าวจากหนังสือพิมพ์หลาย ๆ ฉบับ เพื่อให้ได้ข้อมูลและข้อเท็จจริงจากข่าว และสามารถนำไปสรุปความเข้าใจได้ถูกต้อง
12. การจัดป้ายนิเทศข่าว โดยหาข่าวที่อยู่ในความสนใจมาติดบนป้ายนิเทศ เช่น ข่าวกีฬา ข่าวบุคคลสำคัญ ข่าวเหตุการณ์สำคัญ หรือข่าวข่าขั่นก็ได้
13. ให้นักเรียนอธิบายวิธีการเสนอข่าวในหนังสือพิมพ์ ส่วนใหญ่มีลักษณะอย่างไร การเขียนข่าว ความเหมาะสมในการใช้คำและสำนวนของการเขียนข่าว
14. ฝึกให้นักเรียนรู้จักเลือกนิตยสาร หนังสือพิมพ์ วารสาร ที่ให้ความรู้ถูกต้อง ให้คำนิยมที่ดี น่าสนใจ และส่งเสริมแนวความคิดสร้างสรรค์แก่สังคม
15. ฝึกสร้างแผนภูมิ แผนที่จากข่าวและเหตุการณ์

โดยสรุปแล้วการสอนข่าวที่จะประสบความสำเร็จได้อย่างดีนั้น บุคคลสำคัญก็คือครู ต้องทราบแนวทางการสอน มีความตั้งใจและสนใจอย่างจริงจัง หากครูไม่ให้ความสนใจอย่างจริงจังแล้ว ความสำเร็จในการสอนข่าวย่อมเกิดขึ้นไม่ได้ ครูต้องมีความสามารถในการสอนต้องทราบว่าสอนอะไรและอย่างไร ประกอบกับต้องรู้วิธีการใช้กิจกรรมต่าง ๆ มาสอนข่าวอย่างมีประสิทธิภาพ ความสนใจและความเข้าใจในการสอนข่าวและเหตุการณ์เป็นสิ่งสำคัญที่จะช่วยให้การสอนประสบผลสำเร็จ แต่เท่าที่เป็นอยู่ เรามักพบว่าครูยังขาดทักษะในการสอนและขาดความสนใจ จึงทำให้การสอนข่าวไม่ประสบผลสำเร็จมากเท่าที่ควร

แบบฝึกหัด

1. ในฐานะครูสังคมศึกษา ถ้าท่านจะสอนวิธีการเลือกข่าว การรายงานข่าว และการสรุปข่าวให้นักเรียน ท่านจะให้ความรู้หรือหลักทฤษฎีเหล่านั้นอย่างไร จงอธิบายรายละเอียด
2. ให้เลือกเนื้อหาจากหนังสือเรียน ส 401 ส 402 ส 503 ส 504 ส 605 และ ส 606 เล่มละ 1 บท หลังคัดเลือกข่าวและเหตุการณ์ประจำวันจากหนังสือพิมพ์ซึ่งสอดคล้องกับเนื้อหาในบทเหล่านั้น เพื่อนำมาถอดแทรกขณะสอนนักเรียน

บรรณานุกรม

- นันทนวล ทศวัฒน์ และศักดิ์ศรี ปาณะกุล. เอกสารประกอบคำบรรยายวิชา ED 317: **Teaching of Social Studies in Secondary School**. โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2519.
- พัชรินทร์ พัฒนาศักดิ์. การพัฒนาระบบการสอนข่าวและเหตุการณ์สำหรับนักเรียนชั้น ป.4. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2528.
- วารีย์ ธีระจิตร. การพัฒนาการสอนสังคมศึกษาระดับประถมศึกษา. โครงการตำราและเอกสารทางวิชาการ คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2530.
- สุนน อมรวิวัฒน์ และอนงค์ ประมุขกุล. “ท่านสอนสังคมศึกษาอย่างไร” เอกสารทางวิชาการ หลักสูตรและการสอนระดับประถมศึกษา.
- สุนน อมรวิวัฒน์. การสอนสังคมศึกษาในชั้นประถมศึกษา. กรุงเทพมหานคร: แผนกวิชาประถมศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2519.
- สันต์ ธรรมบำรุง. การสอนสังคมศึกษา. กรุงเทพมหานคร: บริษัทการพิมพ์, 2523.
- อัมพร อินโท. การใช้หนังสือพิมพ์และวารสารในการเรียนการสอนสังคมศึกษาของครูสังคมศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษาเขตกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2533.
- Jarolimek, John. **Social Studies in Elementary Education**. New York: The Macmillan Company, 1963.
- Preston, Ralph C. and Wayne L. Herman. **Teaching Social Studies in Elementary Schools**. New York: Holt, Rinehart & Winston, Inc., 1974.
- Webster's Third New International Dictionary**. Massachusettes: G&C. Merriam Co., Spring Field, 1963.